

## **Clypeus Theologiæ Thomisticæ**

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Volvminibvs Comprehensvs  
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

**Gonet, Jean-Baptiste**

**Coloniæ Agrippinæ, 1671**

§. III. Solvuntur objectiones,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](#)

## DISPUTATIO NONA

248

*Art. 3.* **tione est similitudo speciei ad id à quo procedit, non autem de ratione amoris; quamvis hoc conveniat amori qui est Spiritus Sanctus, in quantum est amor divinus. Quam rationem fuisse expendimus disp. 2. probando processionem Verbi esse generationem, non autem processionem Spiritus Sancti.**

**107.** Respondent Adversarii, quod licet Spiritus Sanctus non habeat formaliter ex vi sua processionis similitudinem in natura cum Patre, habet tamen similitudinem in signo naturae, scilicet in amore divino, qui est divina naturae proprietas, seu attributum: similitudo autem in signo naturae, sufficit ad rationem imaginis, ut patet ex sua dictis.

**108.** Sed contra. Ratio imaginis qua convenire potest personis divinis, debet esse perfectissima: Sed illa qua est solum secundum similitudinem in signo naturae, est omnium imperfectissima, ut supra ostendimus, & docet D. Thomas loco numero allegato: Ergo non potest convenire Spiritui Sancto.

Addo quod, valde probabile est, in rebus tantum corporis reperi rationem imaginis ex sola similitudine in accidentibus naturam designantibus; nec agitur in omnibus, sed in his tantum qua sequuntur quantitatem, scilicet in figura, & situ.

### S. III.

#### Solvuntur Objectiones.

**109.** Objicies primò contra hanc ultimam conclusionem illud ad Rom. 8. Quos praecivit, & predestinavit conformes fieri imagini Filii sui: hancenam imaginem Filii plures ex SS. Patribus (ut Basilius, Cyrilus, & Athanasius) dicunt esse Spiritum Sanctum: Ergo ille est imago Fili.

Respondeo quod locus ille A postoli debet explicari per constructionem intransitivam; ita ut intelligatur de imagine non qua sit alia à Verbo, sed qua formaliter sit ipsum Verbum. Vel etiam dicendum, pro reverentia ilorum Patrum, quod Spiritus Sanctus dicitur imago Filii, latenter sumptu imagine, pro eo scilicet quod est alteri simile, quamvis ab eo non habeat formaliter ex vi sua processionis illum similitudinem. Ita S. Thomas opusc. 1. cap. 10.

**110.** Objicies secundò: Spiritus Sanctus est infinite similius Patri & Filio, quam creatura Deo: Sed creature sunt imago Dei: Ergo multò magis Spiritus Sanctus Patri & Filii.

Respondeo quod creature non sunt imagines Dei, nisi valde imperfectæ: quia nec habent eandem species aut numero naturam, nec aliquod perfectum naturæ divinæ signum, quamvis habeant aliquam imperfectam cum ea similitudinem. Adhuc tamen magis propriè illis convenienter ratio illa imperfectæ imaginis, quam Spiritui Sancto, quia habent illum imperfectam similitudinem à Deo, formaliter ex vi sua productionis; comparantur enim ad illum veluti quædam artefacta ad artificem; atque ita sicut artifex facit artefactum formaliter ad similitudinem ideæ quam mente præconcepit, ita Deus condidit creaturem, respiciendo ad seipsum, ut ad earum exemplar. At vero Spiritus Sanctus non habet similitudinem in natura, formaliter ex vi sua processionis, sed identice tantum, & concomitantem, ut in 2. disp. explicatum est. Solutio est divi Thomæ in 1. ad Annibaldum dist. 28. qu. a. art. 2. ad 3. ubi cum proposuisset hoc idem ar-

**A** gumentum, sic respondet: Dicendum quod in artificiali inventur species artis, etiam apud nos, non autem in amore artificis. Et ideo creatura, in quantum habet speciem artis eternam, qua est Filius Dei, dicitur imago, & ad imaginem, non autem Spiritus Sanctus, qui est amor.

Ex dictis colliges, pulchritudinem seu specimen recte attribui seu appropriari Filio Dei juxta illud quod dicit Hilarius lib. 2. de Trinitate: *Eternitas est in Patre, species in imagine, nomen in munere.* Nam ut docet sanctus Thomas infra quartu. 39. art. 8. ad pulchritudinem tria requiriuntur, integritas scilicet seu perfectio, que enim manca & diminuta sunt, eo ipso turpia sunt: debita proportio seu consonantia, ut patet in corporalibus; ille enim homo non dicit pulcher, qui non habet membra debite proportionata, & coaptata: denique splendor seu claritas, unde qua habent colorem nitidum, pulchra esse dicuntur. Hæc autem secundæ sanctissima Tunitatis persona perfectissime conveniente: cum enim sit Filius Dei naturalis, habet in se tamquam integrum Patris naturam: cum sit ejus imagine, perfectam habet cum illo proportionem, convenientiam, & similitudinem: denique cum Verbum sit, est lux & splendor in celis, ut Damascenus dicit, & magis patet ex dictis progressionis sequenti.

### D I G R E S S I O U N I C A

Principia Verbi divini Encomia, in primis pte Euangeli D. Iohannis contenta.

**I**ohannes inter ceteros Euangelistæ non immixtus aquila comparatur: quia (ut dicit Augustinus) Ceteri tres Euangelisti, tanquam cum humore Domino in terra ambulantes, de Divinitate epi pauca dixerunt. Ille autem, quasi piguerit in terra ambulans, erexit se non solum super terram, & super omnem animalium aeris, & eis, sed super omnem etiam exercitum Angelorum, omnemque constitutionem invictum potestatum, & pervenit ad eum per quem facta sunt omnia. Vel, ut loquitur D. Thomas in prologo super commentaria in Joann. i. ann. figura aquila aquilam, quia cum aliis tres Euangelisti circa eam Christus in carne est operatus occupati, designant per animalia quæ graduuntur in terra, scilicet per hominem, vitulum & leonem, Iohannes super nebulae inservit, & humanæ sunt aquila volans, lucem inmutabilem veritatis, altissimam atque firmissimam in cordis intractur, atque ipsam Deitatem Domini nři Iesu Christi, quâ Patri aquila est intendens, eam suæ Euangeli studuit principie commendare. Hic illa aquila de qua dicitur Job 39. *Nongaud ad prætum tuum elevabitur aquila, & in ardore ponet nubes suum? oculi eius de longe proficiunt.* Vel potius illa qua Ezech. 17. describitur: aquila, in qua illa magnarum alarum, qua venit ad Libanum, culme medullam Cedri, summitem frondium eius evulsit, & transportavit eam in terra Chanaan: hoc est, quia ad celos evolavit, altissima Cedri medullam, id est aeterni Patri Filium, ejusque notitiam in terrenas hominum mentes transtulit, statim initio sui Euangeli dicens: In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deum erat Verbum. Quibus quatuor aut quinque verbis, & annis heres exclusit p̄seator nostris. Inquit Ambro-